

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. X. Contritio peccatorum ex his mysterijs elicienda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

xta gradum affectus caritatis, quæ
 lætamur, & gratias agimus; quæ
Pastoral, admirabilis D. Gregorij sententia
 6, 11. dicentis. Nostra sanè sunt propria
 quem diligimus opera bona. nam
 illa est magna virtus caritatis,
 quæ opera alieno labore facta, nisi
 infra sine vlllo sudore & labore, sed
 solo animæ affectu efficit. Quam
 rem amando in Christo bona, quæ
 in quantum homo à diuinitate
 cepit, & ijs gaudendo, & gratias
 eadem agendo, nostra eadem merito
 bili quadam ratione reddimus, si
 licet copiosius omnium eius gratiarum
 & virtutum participando.

CAP. X.

De affectu contritionis & dolore peccatorum è sacrorum horum mysteriorum consideratione habièndo.

E GREGIUM hunc contritionis affectum ex horum mysteriorum contemplatione hoc modo elicere cõuenit: Considerando in hisce mysterijs peccata & hu-

& humiliationes Christi redemptoris, ponderare debemus quam graue sit malum peccatum, cum tam pretioso opus fuerit malagmate & medicina ad ipsum curandum; ut scilicet se humiliaret Deus & hominum se ludibrijs cruciatibusque exponeret: quanta ipsum iniuria & offensa maiestatis diuinę. Et est reuera iniuria & culpa infinitę malitię, cum ad illam luendam & illi satisfaciendum infiniti valoris satisfactione opus fuerit. Nam pœna inflictę culpę grauitatem arguit. Si vir nobilis à carnifice abriperetur, & in patibulo in quo vilissimi quique sicarij & malefici suffigi solent, suspenderetur, enorme eius haud dubiè crimen esse nemo non fateretur: & si is, qui hoc modo ad supplicium raperetur princeps foret, ac regni hæres, & vnicus regis filius, sciremusque à proprio illum parente, viro iusto & pio, supplicio illi grauissimo tradi, colligeremus sanè delictum ob quod hocce supplicium irrogaretur, atrox, infandum & infi-

158 FRANC. ARIAS CAP. I
nitate grauitatis esse. Adhuc si sci-
mus principem illum, crimen
admisisse, sed seruum eius, & illud
quod pro hoc cautionem praestitit
set & fide iussisset, hoc supplicium
fieri, multo etiam amplius delicti
huius grauitatem miraremur, &
se in mundo culpam tam enormem
quae hoc supplicium ex iustitia pro-
mereatur. Ex his omnibus peccatis
hominis perpendi grauitas potest
cogitando scilicet Deum iustissi-
mum, qui nunquam ultra condigna
in culpam animaduertit, tam ar-
dentia vnigenito Filio, quem infans
complectebatur amore, tormentum
irrogasse, idque non propria culpa
nam nunquam peccauit, aut peccatum
potuit, sed culpa filiorum Adam
prauaricatorum. quanta ergo sit
portet culpa, quale crimen, quod
tam atrox mereatur supplicium.
Consideret adhuc, quantopere ab-
tissimus Dei Filius hominum peccatis
ta detestetur, quantopere illi displiceant,
quantopere affligant, cum
sponte se talibus supplicijs & mor-
ti, quod

ti, quò peccata tolleret, obtulerit. Nemo prudens & sapiens malum eligeret maius, quo fugiat minus, quia potius quod minus putat, eligit, quo maius euitet. Cùm tamen DEI Filius ipsa prudentia & æterni Patris Sapientia, propria voluntate & sponte huiusmodi pœnas & mortem, quò peccata aboleret elegerit, clarissimè sequitur, magis Christum peccata quæ facimus, quam passionis tormenta, infamiam & mortem sensisse, & maiorem illi pœnam ac dolorem in anima peccata, quàm omnes crucis angustias & certamina attulisse.

Hiscè rationibus peccati grauitatem excutiat homo, quibus nullæ haberi efficaciores queunt. Nam etsi peccati grauitatem egregiè declaret, cõsiderare, ob vnicum peccatum mortale, quod vel momento committitur, æterna Deum irrogare supplicia, & quidem infernalialia; multo verò potius eandem demonstrat, Patrem æternum in vni genito Filio suo tam enormibus,

CRU-

cruciatibus & morte hominum
 peccata castigasse. Vbi ergo homo
 secum vniuscuiusque peccati gra-
 tatem perpenderit, mox in se redi-
 ac cogitet, Ergo ego sum is, qui
 graues infinitæ & æternæ Dei ma-
 stati iniurias irrogavi, ego dilecti-
 simum æterni Patris Filium cruci-
 xi, ego tantorum cruciatuum &
 lorum causa exstiti. ac si ne tum
 dem dolorem aut lacrymas in
 sensitiua senserit, in voluntate
 tem easdem sentire conetur, con-
 piendo scilicet displicentiam &
 dium peccati ac contritionem, &
 interius dicat, ob vllum mundi
 num se nolle vnquam peccato con-
 sensisse, simulque asserat, tantum
 Deo iuuante, deinceps malum
 nimè quantum quidem potuerit
 commissurum.

Esdr. 1. c.

9 & 10.

Filij Israel cum è Babylonica
 captiuitate redijissent, sciebat Esdras
 sacerdos & doctor legis illos ob
 fiduum cum gentibus commercium
 in grauissima peccata prolapsos fu-
 isse; & imprimis quod contra legem
 præ-

homin
 ergo ho
 ccati gra
 in se red
 is, qui
 e Dei m
 go dilec
 um cruci
 uum &
 e tum q
 as in pe
 untate
 ur, coc
 riam &
 nem, q
 mundi
 cato coc
 antum
 alum m
 potuer
 onica
 ae El
 os ob
 merciu
 ppos
 tra leg
 pra

præscriptum, vxores alienigenas
 duxissent. Ergo gloria diuinæ & sa-
 lutis animarum zelo actus, his audi-
 tis, interno fuit dolore tactus, inque
 eius signum vestimenta dirupit, ca-
 pillos euulsit. & barbam, & ante
 templum in genua prostratus, ma-
 nus in cœlum sustulit lacrymasque
 effundens orauit, dicens: *Deus meus*
confundor & erubescō leuare faciem
meam ad te, quoniam iniquitates no-
stra multiplicatae sunt super caput no-
strum; & delicta nostra creuerunt us-
que ad cœlum. Et hac mentis afflicti-
 one ille motus populi que peccata
 deplorans, comedere aut bibere no-
 luit, quod cibi illi forent lacrymæ
 noctu diuque. Filij Israel autem Es-
 dra ob peccata aliena poenitentiam
 videntes, delictorum poenitentia
 tangi coepere, inque eorundem
 expiationem copiosum lacrymarū
 imbrem effuderunt. Tantus porrò
 omnium fuit dolor & timor, vt teste
 Scriptura ob delicta tremere, pec-
 cataque cōfiterentur, dicentes: *Præ-*
uaricati sumus in Deum nostrum,
 per

162 FRANC. ARIAS CAP. D
per poenitentiam ad ipsum con
tamur, sanctamque eius legem
pleamus. Si Esdræ poenitent
populi peccata conspecta eius
efficaciæ, ut ipse peccatorum
tatem conciperet, & pro ijsdem
leret; an non fidelibus nobis ad
uitatem delictorum ponderand
eaque dignis lacrymis expiand
mulus esse debet, videre in
hisce mysterijs, summum facer
tem nostrum Christum, ætern
Patris Verbum, lucem mundi,
dolore & tristitia ob delicta
affectum, ut sanguinem illum
quaque exsudare, vestes non
quidem lana contextas, sed sacra
simam humanitatem, è virgine
formatam sanguinibus confici
cogat, quam tam gratanter aper
dam, & virgis, spinis, clavis, &
tormentoribus ad inuentionibus
secandem obtulit; ac propter del
ictorum nostrorum sensum & do
rem, atque ut ob eadem poenitent
am agat, capillos sibi euelli, barbas
expilari, & sacratissimum vultum
con

conspui sinat; tamque strictè ieiu-
 net, vt totus tormentis exhaustus,
 aridus & sitibundus, ob copiosissi-
 mum effusum sanguinem, non co-
 medat, non bibat, quam fel & ace-
 tum. Videre adhæc affixum ligno
 crucis oculis in cælum sublatis, plo-
 rantem, & præ doloris ob peccata
 nostra concepti vehementia cla-
 mantem, & totum se illorum causa
 in sacrificium offerentem. Quàm ef-
 ficax hoc ad dolorem criminum ex-
 citandum, qui totum cor diffingat
 & dilaceret, spectaculum? quàm a-
 cerba ac tristis visio, quæ tristitiam
 easuetur & lacrymas terram hume-
 ctantes? Hic igitur anima consistat
 & causas sui compungendi excogi-
 tet; quæ vbi se à Deo tactam viderit
 (nam ab ipso affectus contritionis
 vti & reliqui descendunt) doleat,
 poeniteat, peccatum ex animo dete-
 stetur, abhorrens quod Deus tanto-
 pere abhorret, & poenitentia occi-
 dat, quod ille occidit, culpam scili-
 cet, & cum Psalmista dicat, *Labora* Psalm. 6.
ui in gemitu meo: lauabo per singulas
noctes

noctes lectum meum: lacrymis
stratum meum rigabo. Discedite
omnes qui operamini iniquitatem.
Peccatum in posterum abscidite.
procul esto à me omnis in peccato
tum consensus, procul este socii
amici, qui suis me exemplis &
suasionibus ad Deum meum con-
dendum inuitant, procul à meo
tubernio & familiaritate omnes
qui diligitis iniquitatem & pec-
tum.

Hoc affectu contritionis, si me
ipsum exercere in horum mysteri-
rum consideratione poterimus, pro
omni animam vitio mundabimur,
passiones compescemus, pro debitis
supplicijs Deo satisfaciamus, merita
multiplicabimus, virtutes, dona
gratiamque diuinam augebimus, &
in signem consolationem nancies-
mur. Nam latet hic admirabile De-
secretum. Cùm enim tristitia pro-
prium sit, contristare, & dolere
cruciare & turbare, sicut in dolore
ob damna temporalia & alia, quae
præter hominis voluntatem & be-
neplacitum accidunt, accidit.

replacitum accidunt, fieri videmus; tunc vna tristitia succedit alteri, & dolori dolor; sæpe etiam tanta ingruit inquietudo, afflictio, & deliquium, vt desperationem inducat: ac propterea ait Scriptura, à tali tristitia exsiccati ossa, atque vt vermis lignum, & tinea vestem, ita tristitia cor consumit, & omne eius bonum exedit. Hæc quidem in tristitia temporalis ita communiter fiunt; in tristitia tamen sancta & dolore bono, qui ob peccata scilicet assumitur, contra cernimus fieri: nam hic cor consolatur, & ad omne bonum excitat & accendit. Cuius hæc est ratio, quod rerum temporalium dolor ex inordinato erga creaturas affectu nascatur, ac propterea tales affectus habet, at qui ob crimina induitur dolor, à Spiritu sancto, qui hunc animæ dolorem inspirat, & per eundem illam mundat & purgat, producit, vt idem Spiritus sanctus noua & copiosiore gratia in eadem commoretur: & quoniam Spiritus sancti est consolari & recreare;

*Prou. 17.
Prou. 25.*

create; hinc anima peccata sua
 plorans consolationem accipit

Matth. 5.

quietem, paceque fruitur, unde
 ea completur illud Christi: *Beati*
lugent, quoniam ipsi consolabuntur

Præter rationes dictas, quibus
 cati grauitas excutitur, & anima
 doloré excitatur, vtile etiã fuerit
 hūc affectū ex hisce mysterijs tra
 dū, virtutes, quas Christus in his
 docet, cū culpis, in quas prolapsi
 mus, comparare, atque hoc pat
 humilitatem, patientiam, caritatē
 & reliquas eius virtutes cōsiderare
 homo, dicat in corde suo, *Christus*
Dominus ac Deus meus ita se humi
lem gessit, quò me humilitatem do
ceret; & ipse adè arrogans & leuis
sum: ille se ita mansuetum ac paci
entem, vt doceret me iniurias ferre
& ego adè impatiens, vt etiam ob
leuissima quæque indignè & contum
mouear, verbisq; contentam, Chris
stus adè ab omnibus delicijs alie
nis, tormentisq; plenus, quò me
omnes delicias ac inordinatas car
nis voluptates fugere doceret, &
 ego

cata sua ego addo fœdus & intemperans. Hac
 virtutum, quas Christi exemplo ha-
 bere deberet, cum vitijs contrarijs,
 quæ in se agnoscit, collatione facta
 seipsum confundet, deque peccatis
 dolebit: & si nec hisce motiuis &
 causis ad confusionem & peccato-
 rum dolorem moueatur, hoc ipso
 confundatur & doleat, quod tam
 durus sit & insensibilis, vt tanto a-
 moris & beneficiorum incendio nõ
 molliatur, & tam validi impetus
 nullam in se impressionem, nul-
 lumve sensum efficiant, seque graui-
 ter reprehendat, dicens cum Pro-
 pheta, *Frons mulieris meretricis facta* ^{Jerem. 3°}
est tibi, noluisti erubescere de malis
commissis.

Econtra verò si dolor & sensus
 ac peccatorum poenitentia ea sit, vt
 aliquam pusillanimitatem & despe-
 rationem causetur; vltimus nõ pro-
 cedat, neu sua secum peccata, sed
 coram Christo Iesu, qui eadem re-
 mittere & condonare paratus est,
 qui que propterea sacrosancta hæc
 vitæ ac passionis mysteria operatus
 est

168 FRANC. ARIAS CAP. X
est intueatur. Quando æger brach
læsum & saucium secum solus
tuetur, fit pusillanimis, & dolet
quando medico, qui vulnus curat
& vult, & potest, detegente in
cit, fiduciam & animum concipit
ita quando anima compuncta
sola peccatorum multitudinem
uitatemq; perpendit, animum
dammodo despondet, & timor
concipit; sed ubi eãdem operã
stum redemptorem intuetur, qu
certo scit, ijs posse & velle med
eadem remittendo, victoriamq;
illis, & gratiam ad impostera
tanda concedendo; de quẽ e
hoc modo dolet, Christo cõ
medico eadem repræsẽtando, e
ex animo dicendo: Hęc sunt pecc
ta mea Domine, & mortalia anima
vulnera, hisce medere obsecro. E
teor me, Domine, hęc commiss
sed poenitet, eadem me amasse
teor, sed iam detestor, & velut
micos horreo; libera me Deus meus
& plenam de illis victoriam conce
de. Propterea & naturam meam
sunt

impfisti, & in eadem hæc mysteria
 peratus es, & illa mea fecisti: hæc
 in pretium & obtentionem huius
 gratiæ, quam à te postulo, offero Do-
 mine; hoc inquam pacto à Christo
 delictorum veniam consequetur, &
 aduersus pusillanimitatem, quæ ex
 horum cognitione & dolore nasci-
 tur, raborabitur: nam contritionem
 & præteritorum dolorem peccato-
 rum, etiam quam maximè enormi-
 um, exercitando, consolationem &
 fiduciam cum spe veniæ concipit, &
 ad in virtutis via perseverandum &
 proficiendam & nunquam eodem
 redeundum animatur & conforta-
 tur. Quæ omnia fidelissimè Deus
 cum animabus vera contritione ad
 ipsam reuertentibus agit.

CAP. IX.

*De sancto & pio compassionis affectu,
 quem ex hisce mysterijs colligere
 debemus.*

VN M alteri compati, est do-
 lorem de dolore alterius &
 H poenam